

Egyetemi kinevezések

Göncz Árpád, a Magyar Köztársaság elnöke tegnap, a Parlamentben tartott ünnepségen rektori és egyetemi tanári kinevezéseket adott át: a József Attila Tudományegyetem rektorává nevezte ki *dr. Csirik Jánost*. A szegedi tudományegyetem három oktatóját egyetemi tanárrá nevezte ki a köztársasági elnök: *dr. Szabó Andrást* (Állam- és Jogtudományi Kar), *dr. Makk Ferencet* (Bölcsészettudományi Kar) és *dr. Varga Károlyt* (Természettudományi Kar).

1992. július 1-től a JATE két karára új dékánokat bízta meg: az ÁJTK dékánja *dr. Bérczi Imre* egyetemi docens, a Bölcsészettudományi Karon pedig *dr. Pál József* látja el a dékáni teendőket.

Ugyancsak július 1-től egyetemi docenssé nevezték ki *dr. Wojtilla Gyulát*, *dr. Trócsányi Lászlót*, *dr. Paczolay Pétert*, *dr. Stipta Istvánt*, *dr. Ördögh Évát*, *dr. Szalma Józsefnét*, *dr. Pukánszky Bélát*, *dr. Vidákovich Tibort*, *dr. Vágvölgyi Andrást*, *dr. Rudl Józsefet*.

A Szent-Györgyi Albert Orvostudományi Egyetemen oktatási rektorhelyettesi megbízást kapott *dr. Dux László* egyetemi tanár, akit a Klinikai Központi Kémiai Laboratórium vezetésével is megbízta. A Radiológiai Klinika igazgatói teendőinek ellátására *dr. Csernay László* egyetemi tanár kapott megbízást. *Dr. Gál György* egyetemi tanár nyugdíjazása mellett továbbra is ellátja a Vértranszfúziós Állomás vezetését. A Patológiai Intézet további vezetésére – nyugdíjazása mellett – *dr. Ormos Jenő* tanszékvezető egyetemi tanár kapott megbízást. Az Orvosi Biológiai Intézet vezetésével *dr. Pónyi Sándorné dr. Nyilasi Júlia* egyetemi adjunktust bízták meg.

A SZOTE új docensei: *dr. Borbély László*, *dr. Dombi György*, *dr. Iványi Béla*, *dr. Mihály András*, *dr. Prágai Béla*; főiskolai docenssé nevezték ki *dr. Horváth Gyöngyit*, tudományos tanácsadói kinevezést kapott *dr. Tóth István*.

A Semmelweis-nap alkalmából a Népjóléti Minisztériumban ketten vehettek át kitüntetések: Pro Sanitate emlékérmet kapott *dr. Ormos Jenő* tanszékvezető egyetemi tanár; a Népjóléti Minisztérium Díszoklevelét vehette át *dr. Gál György* egyetemi tanár.

Hétfőtől a Deákban

Tanácskozás a nemzetközi érettségiről

1992. július 6-10 között a szegedi *Deák Ferenc Két-tannyelvű Gimnázium* ad otthont az International Baccalaureate Organisation (IB = nemzetközi érettségítő adó szervezet) első európai nyári munkaértekezletének. 31 ország több mint 250 tanára vesz részt a tanácskozáson, melynek programjában az IB-tantervben szereplő 20 tárggyal kapcsolatos módszertani továbbképzések szerepelnek.

Az IB-program ma az egyetlen nemzetközi tanterv; öt kontinens kb. 500 iskolájában tanítják. Magyarországon az első iskola, mely diákjainak lehetőséget ad a nemzetközi érettségi megszerzésére, várhatóan 1992. szeptemberében nyílik meg Budapesten.

IB-tanulmányokat 16-19 év közötti tanulók folytathatnak és 2 éves képzési idő után nemzetközi érettségi bizonyítványt (IB Diploma) szerezhetnek. A program célja, hogy nagyobb mozgásteret biztosítson a tanulóknak és előmozdítsa a nemzetközi érvényesülésüket, elismerésüket. A tematika átfogó és magas követelményeket tá-

maszt, de a jól felkészült hallgatók a világon bárhol el tudják sajátítani. Mivel nem egy ország sajátosságain alapul, célja, hogy a különböző nyelvi, kulturális, oktatási háttérrel rendelkező diákoknak megfelelő, a felnőtt világban majd szükséges intellektuális, szociális, kritikai szemléletet nyújtson.

A nemzetközi érettségivel rendelkező diákokat a világon mindenhol felveszik az egyetemekre és más felsőoktatási intézményekbe. Az a teljesítmény, melyet e tanulók Oxford, Cambridge, Yale, MIT, Harvard, Tokio egyetemeken nyújtottak, hozzájárult a nemzetközi érettségi oktatású gyi-egyetemi elismeréséhez, általános elfogadásához.

A szegedi tanácskozás újító szándékú és az első olyan IB-rendezvény, mely közös munkára hívja Európa keleti és nyugati részének tanárait. Az International Baccalaureate európai irodája szeretné folytatni az ilyen típusú nyári tanácskozásokat az elkövetkező években is.

FOTÓ: NAGY LÁSZLÓ

A bizalom légkörében

Egy kitüntetés és holdudvara

Legutóbb arról tudósítottunk, hogy *dr. Csernay László* egyetemi tanár, mint a Szegedi Operabarátok Egyesületének titkára, beszélgetést vezetett a konvencionáriumban. Előtte arról számoltunk be, hogy egy nemzetközi tőkés csoport hatalmas laboratóriumi beruházását vezényli és persze arról is tájékoztattuk olvasóinkat, amikor egy új izotópdiaosztikai műszer került laboratóriumba. Most pedig kettős apropója is van a beszélgetésnek: néhány napja vette át Göncz Árpád köztársasági elnöktől a Magyar Köztársaság Erdemrend Középkersztje kitüntetését, s július elsejétől a SZOTE radiológiai klinikájának vezetésére kapott megbízást.

– Ez az elismerés a magyar polgári személyeknek adható legmagasabb kitüntetés. Úgy tudom, a szegediek között első, aki ezt átvethette. Az indoklásban mindenekelőtt az szerepel, hogy a klinikai nukleáris medicina hazai megteremtését ismerték el. Mit jelent ez a kitüntetés?

– Komoly feladat, nagy kihívás, siker esetén rendkívüli öröm, ha az ember a teljes szakmáján belül olyan részterülettel tud vagy mer foglalkozni, amely működése előtt külföldön már élt, jövője nem pontosan volt körülhatárolható, s mégis lett bátorsága ezt a szakterületet elkezdni, fölismerve a perspektívákat. A nukleáris medicinával, mint klinikai lehetőséggel 1964-ben Herlangenben mint fiatal belgyógyász-gasztroenterológus ismerkedtem meg. Az izotóp mérés technika ugyan már ismert volt hazánkban, de távlati nem voltak világosak. Ottani benyomásaim alapján úgy ítélt meg, e klinikai módszernek perspektívája óriási. Hazajövetem után az 1. számú belklinikai izotóp laboratóriumban dr. Julesz Miklós professzortól minden támogatást megkaptam, csakúgy, mint utódjától, dr. Varró Vincétől, akinek támogató egyetértésével Magyarországon elsőként önálló nukleáris medicina intézet jött létre, ahová az évek során olyan munkát szerető és teljesítményorientált kollégák nevelődtek, akiknek segítségével olyan tényleges produktumot hoztunk létre, mely nemcsak hazai viszonylatban bizonyult sikeresnek. A mi izotópdiaosztikai laboratóriumunk Magyarországi vezető intézete, s irritatív módon külföldön is bennünket azonosítanak a magyar nukleáris medicinával. Ennek volt következménye, hogy mint az európai társaság elnöke Magyarországon rendezhettem meg – elsőként a volt szocialista országok között – az európai társaság kontinens-kongresszusát. Évente 22 ezer vizsgálatot végzünk, a nukleáris medicina kulturájának kialakítottuk működő környezetét, a jelenlegi létszám, módszertani tárház és felszereltség – a PET (Pozitron Emissziós Tomográf) kivételével – közel jár az európai élvonalhoz.

– Meglepő hír, hogy Önt július elsejével megbízták a nemrég megüresedett radiológiai klinika igazgatói teendőinek ellátásával. Ez a klinika az elmúlt időszakban a SZOTE egyik neuralgikus pontjának számított. Miért vállalta ezt a feladatot?

– Amikor először találkoztam a klinika munkatársaival, azt mondtam, hogy ez a klinika veszélyes üzem. Az elmúlt évtizedekben vezetői vagy idő előtt meghaltak, vagy búcsút mondtak Szegednek. Erre a posztra engem másodízben kért fel az egyetem vezetése. Az első ajánlat még Petri Gábor rektorsága idején ért. Most úgy látom: az egyetem vezetése úgy ítéli meg, hogy megbízásom a klinika működőképességének fenntartását, esetleges javítását szolgálhatja. Abban a pillanatban mosolygó arccal adom át a helyem, ha olyan viszonyok közé kerülök, amelyek lehetetlenné teszik működésemet, elképzeléseim megvalósításait. Egyszerre két intézmény vezetője vagyok, de ez a kettő personal unio, azaz egymással ugyan rokon, de két különálló intézet. Az átmeneti időszakban mindent meg fogok tenni, hogy az intézeti működés modelljének – ami az én eddigi laboratóriumomban sikeresnek bizonyult – értékes elemeit megpróbáljam adaptálni. Addig szolgálom, amíg bizalmat kapok.

– Milyen új hírekkel tud szolgálni a Szegedre telepítendő IMC-centrum, a korszerű diagnosztikai központ telepítéséről?

– Megkaptuk a miniszter elvi hozzájárulását, az izraeli beruházó és a Közti tervezői helyszíni szemle után alakítják a konkrét terveket. Készül a klinikák, a kórházak és rendelőintézetek, valamint a környező városok igényeinek felmérése, összesítése. Ezen adatok alapján születik majd meg az a javaslat, amely alapját képezi az IMC és társadalombiztosítás közti tárgyalásnak. Remélem, hogy pozitív döntések a közeljövőben megszületnek.

Negyvenhatosok, helyzetben

Beszélgetés dr. Csirik Jánossal, a JATE új rektorával

– Miért döntött úgy, hogy indul a rektorválasztáson?

– Nem lehet mondani, hogy ez az a kérdés, amelyre a legkönnyebb válaszolnom... Színte az egyetem elvégzése óta eléggé kritikus szellemű emberként tartottak számon; visszatérve úgy látom, hogy talán meg gondolatlatlanul is bíráltam, olyasmit is, amit nem kellett volna. Idővel természetesen fölmerült a kérdés, hogy vajon tudok-e alternatívát? Képes vagyok-e a más véleményemet tettekkel is alátámasztani? Mivel nem l'art pour l'art kritizáltam, csak úgy, az ellentmondás vágyának engedve, hanem azért, mert mindig is határozott elképzeléseim voltak arról, hogy mit és miért csinálnék másként – elvállaltam a jelöltséget.

– Az egyetem hallgatói jelölték rektornak; a rossz nyelvek szerint azért, mert ifjúsági rektorhelyettesként mindent megtett a bizalmuk elnyeréséért.

– Kétségtelen, hogy meglehetősen liberálisan gondolkodom a hallgatókról. Felnőtt emberek, akiknek bizonyos, rájuk tartozó kérdésekben ugyanolyan jogaik vannak, mint más kérdésekben az oktatóknak. Ilyen például az ösztöndíjak elosztása, az ehhez kapcsolódó gazdasági témák, vagy a hallgatói önkormányzat ügyei. Mindezeket az elmúlt időszakban kellett szabályozni, a munka természetes módon vitákkal járt együtt, s én a vitákban határozottan hallgatópárti voltam. Abban hiszek ugyanis, hogy a diákok alapvető érdekei megegyeznek az egyetem alapvető érdekeivel; hogy a hallgatók – mégegyszer mondom – felnőttek, akik tisztában vannak vele, hogy a minél jobb szakmai felkészültség megszerzése elemi érdekük.

– A „választási programjában” az egyetem egyik legalapvetőbb érdekeként szerepeltette a versenyképesség fejlesztését. Van már verseny?

– Megkezdődött. A törvény előkészítése során szembesült a magyar felsőoktatás a többi között

Dr. Csirik János professzor, a József Attila Tudományegyetem új rektora július 2-án vette át kinevezési okmányát Göncz Árpád köztársasági elnöktől a Parlamentben. A készülő egyetemi statútum részét képező, újonnan megállapított választási rend szerint három jelölt közül választották meg ez év márciusának végén; a JATE-n 1969-ben végzett és azóta is a szegedi tudományegyetemen dolgozó, 46 esztendő egyetemi tanár tavaly április óta az ifjúsági rektorhelyettesi teendőket látta el. Két esztendője vezeti a Számítástudomány Alkalmazásai Tanszéket. Tudományos kutatómunkájában kezdetben a számítástudomány alkalmazásának területeivel foglalkozott: az orvosi képek, az izotópdiaosztikai vizsgálatok számítógépes feldolgozása témaköréből írta kandidátusi értekezését. Később elméleti jellegű számítástudományi témák foglalkoztatták, akadémiai doktorátusát is ebből készítette.

Egyetemvezetői kinevezése alkalmából adott interjút a Délmagyarország számára.Ú

azzal az adattal, hogy hozzávetőlegesen 90 egyetem és főiskola működik az országban; ez bizonyosan világcsúcsot jelent, ha hozzávesszük, hogy Európa országai közül itt járnak a legkevesebben egyetemre. Míg Magyarországon a 18–22 éveseknek mintegy a tíz százaléka diák ebben a sok, apró intézményben, addig Európában a korosztály 25–30 százaléka tanul – jóval kevesebb intézményben. Vagyis nagyobbak, korántsem ennyire széttagoltak az európai egyetemek, tehát racionálisabban, gazdasá-

gosabban lehet működtetni őket. Az adatokkal való szembesülés már önmagában elindított egy egészséges folyamatot: nyilvánvalóvá vált, hogy a minél nagyobb diáklétszám, a szakok, diszciplínák minél szélesebb választéka kívánatos; és máris megindult a verseny új szakok alapításáért, a hallgatói létszám emeléséért.

– Rektori programjában nyilván ezért emelte ki, hogy határozottabban óhajt tenni a szegedi univerzitásért. De mit?

– A következő években egyszerre, együtt képelem el a JATE és a Szegedi Universitas fejlesztését. A jelenlegi Szegedi Universitas Egyesületet alkotó intézmények máris elég széles választékot kínálnak – „mindössze” a hallgatók jogosítványai hiányzik, hogy bárhol fölvehessenek órákat. Mindazonáltal nincs még közgazdász-menedzser képzés, de vannak kísérletek a beindítására. Igen sok hallgatót vonzana Szegedre a színvonalas pszichológusképzés. Hiányoznak a művelődés-, és a művészettörténet tanszékek. Úgy látom, a JATE mindhárom karán erős a törekvés új szakok indítására és igyekszem mindent megtenni, hogy ezek rövid idő alatt sikeresek is legyenek. Egyszermind remélem, hogy az eddigieknél több konkrét lépést teszünk az Universitas felé, amire egyebek mellett az is följosgosit, hogy ezentúl a SZOTE és a JATE részéről egyaránt a rektorok vállalják a képviseletet az Egyesület igazgatótanácsában.

– Érdekl-e, hogy milyen az egyetem és a város kapcsolata?

– Nagyon érdekel, mert az egyetem a városban van – és remélem, hogy ott is marad.

– Jobb, vagy más kapcsolatot tart kívánatosnak az eddiginél?

– Jobbat és mást. Már az előző választásban is arra céloztam, hogy meggyőződésem szerint közös érdekünk: az egyetem maradjon a városban belül és a hallgatói létszám növekedésével se kelljen kiköltöznünk mondjunk az Óthalmi útra...

– Ön és a helyettesei 1946-os születésűek. Van valami különös jelentése ennek?

– A rektorhelyettesek közül a hölgy, dr. Zentai Mária persze jóval fiatalabb... De mi mindhárman valóban a középkorostályhoz tartozunk, s ennek talán az a jelentése, hogy nem máskor, most kaptunk esélyt bizonyítani: nemcsak kritizálni tudunk...